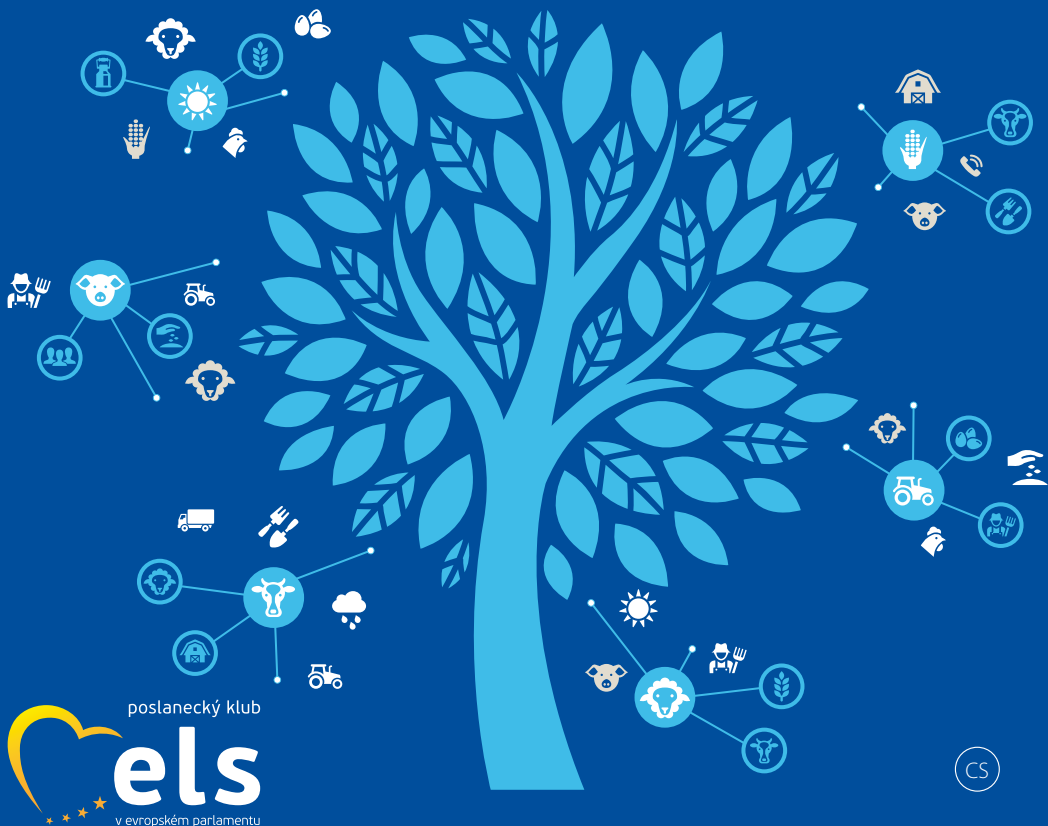

Zemědělská politika EU

Naše půda, naše potraviny, naše budoucnost

“Od svého vzniku před více než 50 lety se společná zemědělská politika (SZP) neustále vyvíjela, aby se přizpůsobila měnícím se hospodářským, zemědělským a environmentálním výzvám. Provedením reformy SZP v roce 2013 jsme plně využili nové pravomoci Evropského parlamentu k zajištění co největšího přínosu pro zemědělce, spotřebitele a životní prostředí.”

Albert Dess, poslanec EP (Německo)

koordinátor ve Výboru EP pro zemědělství a rozvoj venkova a
zpravodaj poslaneckého klubu ELS pro přechodné nařízení o SZP

1. V čem spočívá zemědělská politika EU a proč ji potřebujeme?

Na rozdíl od většiny ostatních odvětví má zemědělská politika téměř výhradně evropský charakter. Společná zemědělská politika EU umožňuje evropským zemědělcům vyrábět pro více než 500 milionů evropských občanů vysoce kvalitní a bezpečné potraviny za přijatelné ceny. Má také klíčovou úlohu pro hospodářský rozvoj venkovských oblastí a udržitelné využívání přírodních zdrojů. Poslanecký klub ELS je odhodlán prosazovat udržitelnou, konkurenceschopnou a spravedlivou SZP a zajistit, aby reforma této politiky z roku 2013 umožňovala našim zemědělcům dělat to, co umí nejlépe: **vyrábět jedinečné, vysoce kvalitní potravinářské výrobky a chránit naše venkovské oblasti.**

Žádného z těchto cílů nelze dosáhnout bez poskytování finanční podpory zemědělským a venkovským oblastem. V období 2014–2020 bude na podporu evropského zemědělství vyhrazena částka ve výši **400 mld. eur.**

“SZP má pro společnost velký význam. Občané si přejí zachovat zemědělskou činnost v celé EU, neboť zemědělci hrají stěžejní úlohu při ochraně a zlepšování životního prostředí. Podpora v rámci SZP je zásadní pro udržení životaschopnosti zemědělských podniků a zajištění podmínek, které umožní přežít místním podnikům těžícím ze zemědělské činnosti.”

Mairead McGuinness, poslankyně EP (Irsko)

stínová zpravodajka poslaneckého klubu ELS pro nařízení o přímých platbách v rámci SZP

© Photo European Union

2. Zajištění potravin a uchování přirozeného životního prostředí

Dostatečné množství cenově dostupných potravin pro všechny už nelze považovat za samozřejmost. Aby se pokryla celosvětová poptávka, bude třeba produkci potravin do roku 2050 zdvojnásobit. Zemědělství je proto **pro poslanecký klub ELS nadále strategickou prioritou.**

Náš poslanecký klub si přeje udržet ústřední pozici zemědělství v rámci evropského procesu tvorby politik, neboť zemědělské podniky vytvářejí pracovní místa a pomáhají stimulovat udržitelný hospodářský růst, čímž zachovávají konkurenceschopnost Evropy. Mezi naše priority patřila opatření zaměřená na řešení problému zvýšeného kolísání cen potravin na zemědělských trzích v posledních letech. Tato opatření spočívala v tom, že jsme zemědělcům zajistili možnost se sdružovat, a získat tím spravedlivou cenu za své výrobky. Zaručujeme rovněž záchrannou síť opatření, které mohou zemědělci využít v krizových situacích. V souladu s nově zavedenými požadavky na „ekologizaci“ musí zemědělci k získání plateb v plné výši v rámci SZP splňovat ještě přísnější normy, které zahrnují: výrobní metody šetrné k životnímu prostředí; přijetí zemědělských postupů umožňujících boj proti změně klimatu a zajištění kvality a udržitelnosti zemědělské půdy; zohlednění stávajících rostlin, plodin a dobrých životních podmínek zvířat.

Poslancům ELS se podařilo docílit větší praktičnosti a vyváženosti nových požadavků na ekologizaci. Tím se zjednoduší jejich provádění.

“Evropskému parlamentu se podařilo zjednodušit složitý administrativní proces, kterému zemědělci čelí. Evropští zemědělci musí dodržovat ty nejprísnejší normy, zároveň však musíme zajistit, aby měli možnost dělat to, co umí nejlépe – zemědělství.”

Giovanni La Via, poslanec EP (Itálie)

zpravodaj poslaneckého klubu ELS pro nařízení o financování,
řízení a sledování SZP

© Photo European Union

3. Společná zemědělská politika

Nová společná zemědělská politika (SZP) bude i nadále spočívat na dvou pilířích: První pilíř spočívá v přímé podpoře poskytované zemědělcům, kteří musí zaručit zajištění potravin a jejich vysokou kvalitu. Uplatňuje se stejným způsobem na všechny zemědělce v EU. Druhý pilíř se zaměřuje na rozvoj venkova. Jeho cílem je snížit rozdíly v rozvoji venkovských oblastí v zemědělském odvětví. Druhý pilíř se vyznačuje jistou flexibilitou, která umožňuje respektovat potřeby na vnitrostátní a regionální úrovni.

- *První pilíř: Přímé platby a opatření na podporu trhu*
Přímé platby zajišťují podporu příjmů, a tím i důstojné životní podmínky pro zemědělce, a odměňují je za přínos, který prostřednictvím své činnosti poskytují životnímu prostředí. Opatření na podporu trhu slouží k zajištění stability na trzích a pomáhají zemědělcům vypořádat se s případnými potížemi.
- *Druhý pilíř: Rozvoj venkova*
Opatření na rozvoj venkova pomáhají zvyšovat životaschopnost venkovských oblastí, například tím, že zemědělcům pomáhají při modernizaci jejich zemědělských podniků a při zvyšování konkurenceschopnosti, nebo tím, že přispívají k diverzifikaci jejich činnosti (i v jiných odvětvích než v zemědělství), a tím, že je motivují k přijímání dalších závazků ke zlepšení životního prostředí. Na tato opatření je vynakládána zhruba jedna pětina výdajů v rámci SZP a na jejich financování se podílí i členské státy.

“Programy zaměřené na rozvoj venkova výrazně posílí spolupráci na místní a regionální úrovni mezi odvětvím zemědělství a dalšími odvětvími, podpoří přímý marketing našich vysoce kvalitních zemědělských produktů, zvýší investice do inovací a přispějí k uchování našeho přirozeného životního prostředí.”

Elisabeth Köstinger, poslankyně EP (Rakousko)

stínová zpravodajka poslaneckého klubu ELS pro nařízení o rozvoji venkova v rámci SZP

© Photo European Union

4. Oživení našich venkovských oblastí

Pro poslance ELS je velmi důležitá hospodářská životaschopnost našeho venkova. Poslanecký klub ELS hrál důležitou úlohu při vypracování nové politiky rozvoje venkova, díky které se stane zemědělské odvětví hlavním příjemcem. V rámci nové politiky budou členské státy moci navrhnout své vlastní víceleté programy a zvolit si možnosti, které nejlépe odpovídají jejich potřebám.

- **Modernější a inovativnější zemědělství více založené na znalostech** díky řadě podpůrných nástrojů.
- Zvláštní podpora určená pro restrukturalizaci zemědělských podniků, pro **mladé zemědělce a malé zemědělské podniky**.
- Podpora v oblasti **řízení rizik** prostřednictvím pojištění a vzájemných fondů a nástroje pro stabilizaci příjmů v případech mimořádně závažných potíží.
- Podpora pro vytváření **sdružení producentů**, z nichž mohou vzniknout plnohodnotné **organizace producentů**, s cílem posílit postavení zemědělců v potravinovém dodavatelském řetězci.
- **Platby na podporu** agroenvironmentálních a klimatických opatření, ekologického zemědělství, horských oblastí, oblastí s přírodními omezeními a lesnických opatření.

Kromě toho by mělo být alespoň 5 % finančních prostředků členských států určených na rozvoj venkova vynaloženo na **program LEADER**, který se skládá z konkrétních projektů zaměřených na podporu místního rozvoje.

“Poslanecký klub ELS podporuje program LEADER sestávající se z konkrétních projektů zaměřených na podporu místního rozvoje, na který by mělo směřovat alespoň 5 % finančních prostředků členských států určených na rozvoj venkova.”

Czesław Adam Siekierski, poslanec EP (Polsko)
předseda Výboru EP pro zemědělství a rozvoj venkova

© Photo European Union

Program LEADER v praxi:

CULTLANDS - Conservation of European Cultural Landscapes (ochrana evropské kulturní krajiny)

spolupráce Rakouska, Španělska, Polska a Maďarska

Změny v našem životním stylu jsou dnes příčinou toho, že budoucnost tradičního zemědělství v některých regionech zůstává nejistá. Tradiční způsoby zemědělství jsou však součástí našeho přírodního a kulturního dědictví. Iniciativy EU v rámci programu LEADER povzbuzují zemědělce a další subjekty ve venkovských oblastech pomocí konkrétních opatření k tomu, aby se o zachování těchto tradičních způsobů snažili. Když např. rakouskému pěstiteli jablek poskytneme lis na výrobu moštu, může pokračovat v pěstování jablek stejným způsobem, jakým to dělali jeho předkové. Nebo můžeme udělovat šunce evropskou značku s informacemi o její kvalitě a výrobním postupu, což umožní španělským chovatelům psasat nadále pracovat podle tradičních postupů. Totéž platí pro včelařské výrobky z Polska. Cílem těchto projektů je uvádět na trh produkty vyrobené udržitelným způsobem v rámci extenzivního zemědělství.

“Musíme posílit postavení zemědělců tím, že podpoříme zřizování sdružení producentů, což povede k vytvoření vyváženějších vztahů s maloobchodním odvětvím a zajistí přiměřenou životní úroveň výrobcům potravin. Podařilo se nám dosáhnout toho, že organizace producentů budou mít více možností než dříve.”

Michel Dantin, poslanec EP (Francie)

zpravodaj poslaneckého klubu ELS pro nařízení o společné organizaci trhů v rámci SZP

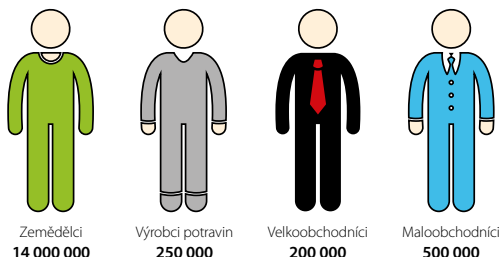
© Photo European Union

5. Lepší fungování potravinového dodavatelského řetězce

Velkou většinu zemědělských podniků tvoří podniky poměrně malé, u nichž průměrná rozloha činí pouze 12 hektarů. Sedmdesát procent zemědělských podniků má dokonce rozlohu menší než 5 hektarů. V důsledku toho může být pro zemědělce obtížné získat za své výrobky nejlepší tržní cenu. Jejich úsilí o zlepšení kvality a zvýšení hodnoty svých výrobků často není na trhu odměněno. Poslanecký klub ELS proto považuje za klíčové pomoci zemědělcům zlepšit jejich vyjednávací pozici v rámci potravinového dodavatelského řetězce. Nová opatření SZP podporují zemědělce při vytváření organizací producentů, aby své výrobky mohli prodávat kolektivně, což jim umožní získat větší tržní sílu v rámci potravinového dodavatelského řetězce.

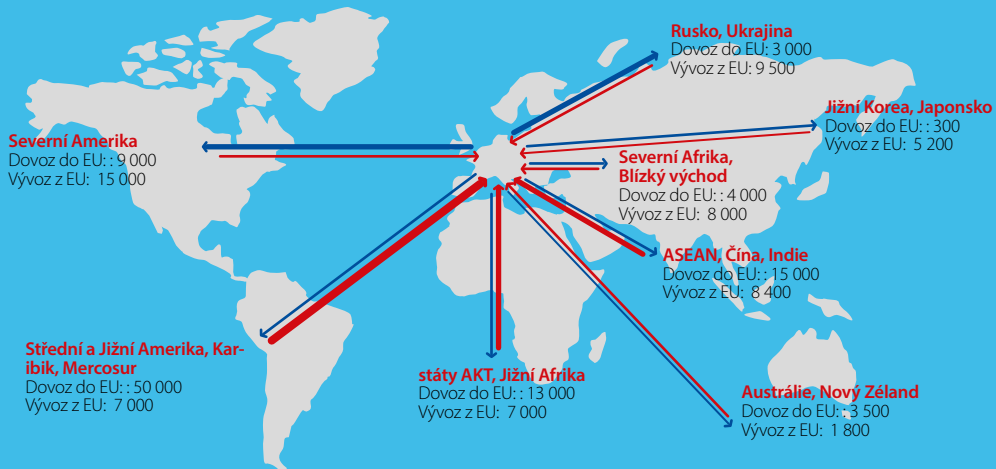
Podíly v rámci potravinového řetězce: počet podniků

Celá řada maloobchodních prodejen (supermarkety, samoobsluhy atd.) spadá pod několik málo společností, které mají velmi silné vyjednávací postavení.

Zdroj: Strukturální statistika podnikání a struktura zemědělských podniků, Eurostat; údaje pocházejí z let 2007 (zemědělství) a 2009 (ostatní odvětví).

Obchod EU se zemědělskými produkty (v milionech eur)

Zdroj: Mezinárodní aspekty zemědělské politiky, dokument GR AGRI; číselné údaje byly zaokrouhleny a udávají průměrné hodnoty za období 2008–2010.

6. SZP – MÝTY A SKUTEČNOST

SZP je příliš drahá.

Zemědělství je téměř výlučně financováno z rozpočtu EU, což znamená, že v tomto případě je vynakládáno jen velmi málo prostředků z vnitrostátních rozpočtů. To vysvětluje, proč se zdá, že zemědělství pohlcuje tak velkou část rozpočtu EU.

V důsledku SZP vznikají „hory másla“ a „jezera vína“.

Prakticky veškerá podpora v rámci SZP je nyní oddělena od výroby: zemědělci svou výrobu přizpůsobují tržním signálům, nevyrábějí pouze s cílem získat dotace. V roce 2013 činila tržní intervence pouze 5 %. Toto opatření se stalo skutečnou záchrannou sítí pro období krize.

Velká část přímých plateb končí u velkých vlastníků půdy.

Rozloha zemědělských podniků napříč Evropou se značně liší. V zájmu zajištění spravedlivého rozdělení prostředků reforma SZP nabízí členským státům možnost platby odstupňovat. To znamená, že zemědělcům jsou vypláceny vyšší částky za první hektary, na něž dotaci žádají, v případě větších zemědělských podniků se pak platby postupně snižují.

Dotovaný vývoz z EU narušuje světový trh.

SZP zachovává mechanismus podpory vývozu, lze jej však použít pouze za velmi výjimečných okolností.

EU je uzavřená dovozu potravin z chudších zemí.

EU je největším světovým dovozcem zemědělských produktů: zhruba jedna třetina vývozu z rozvojových zemí je určena pro EU, což z Evropské unie činí v celosvětovém měřítku největšího dovozce z rozvojových zemí.

Follow us

Vydal:	Tým pro publikace Oddělení pro tisk a komunikaci Poslanecký klub Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) v Evropském parlamentu
Redaktor:	Pedro López de Pablo
Odpovědný redaktor:	Adriaan Bastiaansen, Greet Gysen, H. Welsch, A. Strange
Koordinátor:	Marilena Deriu (revize : Marek Hannibal)
Adresa:	Evropský parlament 60 Rue Wiertz B-1047 Brusel
Vydáno:	v lednu 2015
Web:	www.eppgroup.eu
E-mail:	epp-publications@ep.europa.eu
Autorská práva:	Poslanecký klub ELS v Evropském parlamentu